

ANEKS DO PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO CENTRUM KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO I USTAWICZNEGO W TARNOWIE

dodany na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18.08.2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449)

Badania przeprowadzono we wrześniu 2023 r.

Biorąc pod uwagę analizę danych uzyskanych podczas diagnozy wyodrębniono czynniki ryzyka oraz czynniki chroniące dla uczniów naszej szkoły.

Przez czynniki chroniące należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny ucznia i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka. Przyjmuje się, że akumulacja czynników chroniących obniża ryzyko powstawania uzależnień.

Natomiast czynniki ryzyka to indywidualne cechy i zachowania uczniów, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań ryzykownych stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego. Prawdopodobieństwo używania środków odurzających jest tym większe, im więcej jest czynników ryzyka, im bardziej są one szkodliwe oraz im dłużej trwa ich działanie.

Na podstawie przeprowadzonych badań wśród uczniów, rodziców, nauczycieli, pracowników administracji i obsługi, wyodrębniono następujące czynniki chroniące i czynniki ryzyka występujące w środowisku naszej szkoły.

Czynniki chroniące

- Silne więzi rodzinne;
- Deklarowana wolność od nałogów większości uczniów;
- Wysokie kompetencje wychowawcze rodziców;
- Zainteresowanie własnym rozwojem osobowym, motywacja do nauki i osiągnięcia sukcesów;
- Przynależność do konstruktywnych grup rówieśniczych;
- Pozytywne relacje z dorosłymi (autorytety);
- Znajomość i respektowanie przez zdecydowaną większość uczniów norm społecznych, zasad zachowania i zasad bezpieczeństwa;
- Prowadzenie zdrowego stylu życia;
- Posiadanie przez uczniów licznych zainteresowań i ich rozwijanie;
- Przyjazna atmosfera, pozytywny klimat szkoły;
- Działania podejmowane przez szkołę, realizacja zadań wynikających z programu wychowawczo-profilaktycznego

Czynniki ryzyka

- Dysfunkcje w rodzinach uczniów, w szczególności: złe warunki ekonomiczne, problem alkoholowy w rodzinie, zaburzone więzi, samotne rodzicielstwo, niewydolność wychowawcza;
- Brak wyraźnego i konsekwentnego systemu wychowawczego realizowanego przez rodziców.
- Naruszanie dyscypliny szkolnej;
- Przynależność do destrukcyjnych grup rówieśniczych;
- Niska motywacja do uczenia się i podejmowania aktywności na terenie szkoły;
- Podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych, tj. Wagarowania, palenia papierosów i spożywania alkoholu, oraz używania substancji psychoaktywnych, zachowań agresywnych;
- Niska frekwencja na zajęciach;
- Nieznajomość i nieprzestrzeganie zasad dobrego wychowania;
- Brak nawyków konstruktywnego spędzania czasu wolnego;
- Brak odporności na stres i problemy;
- Niskie kompetencje interpersonalne

REKOMENDACJE

- Dbać o bezpieczeństwo i renomę szkoły
- Organizować i udzielać pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów i rodziców.
- Eliminować negatywne zachowania uczniów w szkole (np. Przemoc i agresja, wulgarne słownictwo, palenie papierosów w okolicy szkoły) przez reagowanie na każdy ich przejaw i konsekwentne stosowanie procedur szkolnych,
- Podnosić kulturę osobistą uczniów.
- Realizować edukację zdrowotną w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom promowania zdrowego, wolnego od nałogów życia,
- Podnosić kompetencje nauczycieli i rodziców w zakresie profilaktyki uzależnień
- Budować wśród rodziców i nauczycieli umiejętności rozpoznawania i reagowania na sygnały świadczące o używaniu substancji psychoaktywnych przez młodzież
- Monitorować w szkole ewentualny proceder rozpowszechniania i używania substancji psychoaktywnych przez uczniów (ankiety, obserwacja, wywiad),
- Stosować pozytywne wzmocnienia wobec uczniów, dostrzegać ich osiągnięcia, podkreślać mocne strony, rozwijać u uczniów poczucie własnej wartości i samoakceptacji, aby zmniejszyć ryzyko sięgania po używki w celu zaimponowania innym, dowartościowania się lub rozwiązywania swoich problemów,
- Kształtować u uczniów postawę asertywną w sytuacji presji środowiska rówieśniczego w zakresie namawiania do używania substancji psychoaktywnych.
- Informować uczniów i rodziców na temat zagrożeń, jakie mogą pojawić się w środowisku rówieśniczym i o sposobach radzenia sobie w sytuacjach trudnych, a także o konsekwencjach sięgania po narkotyki i inne środki psychoaktywne,
- Wskazywać uczniom konstruktywne sposoby odreagowania stresu i napięcia emocjonalnego.
- Wzmacniać motywację uczniów do regularnego udziału w zajęciach obowiązkowych do punktualności i stałej, systematycznej pracy,
- Oferować na terenie szkoły alternatywnych możliwości spędzania czasu poza lekcjami, zachęcanie do korzystania z oferty zajęć dodatkowych (koła zainteresowań, zajęcia sportowe, wolontariat itp.),

- Wspierać rodziców w procesie wychowania dzieci oraz uwrażliwiać na przejawy niepokojących zachowań.
- Uświadamiać rodzicom, jaki wpływ na życie i podejmowanie ryzykownych zachowań przez młodzież ma rodzina i panujące w niej relacje; zachęcanie do rozmów i spędzania czasu ze swoim dzieckiem, obserwacji go, monitorowania gdzie i z kim spędza czas wolny,
- Angażować rodziców w życie szkoły, w ważne wydarzenia i działania na rzecz tworzenia bezpiecznej i przyjaznej placówki,
- Współpracować z instytucjami i podmiotami, które mogą wesprzeć działania szkoły w zakresie profilaktyki uzależnień oraz w zapewnieniu bezpieczeństwa na jej terenie,
- Współpracować z instytucjami pomocowymi w zakresie zapewnienia wsparcia i pomocy dzieciom z rodzin zagrożonych demoralizacją, niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

Opracował zespół w składzie;

G. Bazia oraz wychowawcy klas I